

Haberler > Yazarlar > Nedim ŞENER > Türkiye'nin Orta Asya'da FETÖ ile mücadelesi

Nedim Şener

Türkiye'nin Orta Asya'da FETÖ ile mücadelesi

12 Ekim 2020

Son yazımda, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra 1991 yılında bağımsızlıklarını ilan eden Türk Cumhuriyetleri'nde, FETÖ'nün Amerikan istihbarat projesi olarak 1992'de açtığı okullardan söz etmiştim.

Bu yazımda da mevcut durumu aktaracağım.

Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nde 30 yılda yüzlerce şirkete, sivil toplum kuruluşuna ve yüz binlerce üyeye ulaşan FETÖ okullarında CIA elemanlarının öğretmen olarak görev yaptığı tespit edildi. Örgütün, Özbekistan'da olduğu gibi darbe girişimi ve devlet başkanına suikast girişimine adı karıştı. En son Kırgızistan'daki ayaklanmada rolü ortaya çıktı. Özellikle 15 Temmuz darbe girişimi sonrası Türkiye, bu ülkelerdeki FETÖ şirketlerinin kapatılmasını, üyelerinin teslim edilmesini, okullarının da devredilmesini istedi. Ancak Türk Cumhuriyetleri'nden şu ana kadar okulları Türkiye'ye teslim eden olmadı.

Bunun yerine isim değiştirerek, devlet kontrolüne alarak himaye etmeyi tercih ettiler. FETÖ'nün faaliyetlerinin kesin olarak sonlandırıldığı tek ülke Özbekistan oldu. Örgütün doğrudan faaliyetlerine devam ettiği tek ülke ise Kırgızistan.

Kırgızistan yönetimi FETÖ üyelerine, şirketlerine ciddi anlamda sahip çıkıyor.

FETÖ Orta Asya'da dolaylı, yani kendi bağlantısını gizleyerek o ülkenin vatandaşları adına açtığı şirket, dernek, vakıf ve eğitim kurumları üzerinden devam ediyor. Bu ülkeler ise Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan ve Tacikistan. FETÖ halen Azerbaycan'da 26 ticari kuruluşu, 7 dernek, vakıf ve STK'ya sahip. Kazakistan'da 53 şirket, 8 dernek, STK ve vakfı bulunuyor. Kırgızistan'da aralarında bir AVM'nin de bulunduğu 4 şirket ve 4 STK, vakıf ve derneği var. Türkmenistan'da 11 şirket ve 1 derneği bulunuyor. FETÖ'nün Türk Cumhuriyetleri'ndeki eğitim kurumları ve Türkiye'nin mücadelesi ülkeler bazında şöyle:

AZERBAYCAN

Azerbaycan'da 1992 yılında Çaę Öğretim İşletmeleri'ne bağlı olarak eğitim faaliyetlerine başlayan FETÖ'ye ait 13 okul, 2013 yılında, ülkenin petrol şirketi SOCAR'ın bünyesine geçti ve adını Uluslararası Eğitim Merkezi olarak değiştirdi. SOCAR yönetimi 2014 Haziran'ında bu eğitim kurumunu kapattığını duyurdu.

Aynı yıl, Çaę Öğretim İşletmelerinin ve Uluslararası Eğitim Merkezi'nin sırayla kullandığı binalarda bu kez İstek Lisesi eğitim faaliyetine başladı.

Ardından 13 okulun eğitim faaliyetleri Temmuz 2018'de durdurularak lağvedildi. Bununla birlikte Kafkas Üniversitesi adıyla faaliyet gösteren FETÖ iltisaklı yüksek eğitim kurumu kadrosundaki değişiklikler ve yeni adıyla, Bakü Mühendislik Üniversitesi olarak eğitim hayatına devam ediyor.

Öte yandan FETÖ'nün yeni okulu olarak bilinen Hedef Lisesi, eğitim bakanlığından lisans aldı ve Azerbaycan genelinde yeni şubelerle faaliyete başlamaya hazırlanıyor. Ayrıca Azerbaycan genelinde FETÖ'ye ait dershaneler aktif olarak çalışmalarına devam ediyor.

Bu okul binalarının bir kısmının Türkiye'ye devredilerek faaliyetlerine başlamasını öngören anlaşmanın imzalanması konusunda cumhurbaşkanları ve milli eğitim bakanlıkları seviyesinde mutabık kalındı. Hatta Türkiye tarafından bir de anlaşma taslağı hazırlanarak Azerbaycan'a iletildi ama Azerbaycan taslağa henüz cevap vermedi.

KIRGIZİSTAN

Kırgızistan, FETÖ'nün devlet tarafından açıkça korunduğu tek ülke. Faaliyetlerini gizlenmeden yapabiliyor. Örgüt, eğitim faaliyetlerine 1992 yılında Uluslararası Sebat Eğitim Kurumları çatısı altında başladı. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ismini Sapat International Educational Institution olarak değiştiren FETÖ vakfına ait 10 ilkokul, 16 lise, 1 uluslararası okul ve bir üniversite bulunuyor.

KAZAKİSTAN

1992 yılından beri Kazakistan'da faaliyet gösteren FETÖ, eğitim kurumlarını Kazak Türk Eğitim Vakfı

(KATEV) çatısı altında açtı. Bu vakfa bağlı Süleyman Demirel Üniversitesi'nin de içinde bulunduğu 37 eğitim kurumu bulunuyordu. Okulların malvarlığı mevcut durum itibarıyla hükümet tarafından kurulmuş olan Bilim ve İnovasyon Vakfı'na devredildi. Okulların idari kadroları Kazaklardan oluşuyor. Ancak bu da bir perdeleme çünkü FETÖ'nün kadrolarının okulların yönetiminde ve eğitiminde aktif olduğu biliniyor. Öte yandan FETÖ'ye ait dört etüt merkezi faaliyetlerine devam ediyor.

ÖZBEKİSTAN

Özbekistan'daki faaliyetlerine 1992 yılında başlayan FETÖ'nün SİLMAŞ adı altında 16 okulu, dil ve bilgisayar eğitimi merkezi, Zaman Özbekistan adlı gazetesi bulunuyordu. FETÖ'nün 1999'daki darbe girişimi sırasında Devlet Başkanı **İslam Kerimov**'a suikast girişimi içinde bulunması nedeniyle hükümet, 2000 yılında FETÖ'nün tüm okullarını ve Zaman Özbekistan gazetesini kapatma kararı alarak tüm çalışanları sınır dışı etti. 2010 yılında da 57 işadamı FETÖ iltisaklı olması sebebiyle tutuklandı. FETÖ ülkede okul açma çalışmalarına devam ediyor ama hükümetin bu konudaki sıkı denetimi etkili biçimde sürüyor.

TÜRKMENİSTAN

1992 yılında Başkent Eğitim Şirketi çatısı altında eğitim faaliyetlerine başlayan FETÖ'ye bağlı 14 okul ve bir üniversite bulunuyordu. Türkiye, 2015'te bu okullara el konmasını istedi. Bunun üzerine örgüt, Uluslararası Türkmen-Türk Üniversitesi'nin adını Oğuz Han Mühendislik Teknolojileri Üniversitesi olarak değiştirdi. FETÖ'nün okulların yönetiminde ve eğitiminde kısıtlı da olsa özellikle mezunları üzerinden etkili olduğu biliniyor.

TACİKİSTAN

FETÖ, Tacikistan'da 1992 yılından itibaren faaliyetlerine Şelale Eğitim Kurumları çatısı altında Tacik-Türk Lisesi ismini taşıyan okullarla başladı. Altısı başkent Duşanbe'de, dördü ise diğer şehirlerde bulunan okulların, Tacikistan Cumhurbaşkanı **İmamali Rahman**'ın Şelale Eğitim Kurumları'na bağlı okulların isimlerinin değiştirilmesi ve devlete devrine ilişkin kararı 2015 yılında imzalaması ile isimleri Üstün Yetenekli Çocuklar Lisesi olarak değiştirilerek, devlet lisesi haline getirildi. Son kalan birkaç okul ise 15 Temmuz sonrası kapatıldı. Ancak okulların ana finans kaynağı durumundaki Şelale şirketi Tacik şirket olarak faaliyetini sürdürüyor. Ayrıca ülkede FETÖ tarafından finanse edilen "Diyalog" grubu faaliyetlerinin finansal eksikliklerden dolayı askıya alındığı biliniyor.

MOĞOLİSTAN

Empathy Yurtuns Şirketi adı altında 1994'te eğitim faaliyetlerine başlayan FETÖ'nün Moğolistan'da Empathy Schools isimli 5 okulu bulunuyor. Okulların Türkiye'ye devrine ilişkin görüşmeler devam ediyor. Devir protokolü, Moğol tarafına iletilmesine rağmen henüz bir sonuç alınmadı. FETÖ, okulların devrini engellemek için okulların bağlı bulunduğu şirketi bir "**Alman**" şirketine devretti.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş